

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Наталія МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Фінанси держави та підприємницьких структур

(назва)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 07 Управління та адміністрування

(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Паршин Ю.І., д.е.н., професор, професор кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "29" 08 2024 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Іван КЛОПОВ
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

В'ячеслав ГЛУЩЕВСЬКИЙ
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем: доктор економічних наук, професор Паршин Юрій Іванович

E-mail: parshin22@ukr.net

Телефон: (+38) 050-480-08-26

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), а також Viber, Skype, Facebook, Messenger, Telegram – за вибором викладача

Кафедра: Інформаційної економіки, підприємництва та фінансів; 11 корпус ЗНУ, ауд. Л318

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі» є формування у майбутніх фахівців сучасного мислення на засадах концепції сталого розвитку економіки та системи спеціальних знань у сфері прийняття управлінського рішень, набуття практичних умінь та навичок з організації та управління з використанням системного підходу та урахуванням наслідків діяльності по відношенню до довкілля та якості життя.

Досвід передових країн та наслідки структурної і системної перебудови більшості сегментів національного господарства свідчать, що реальні зрушення в напрямі формування передумов сталого розвитку як держави в цілому, так і окремих регіонів можливі лише за умови нарощення не лише виробничого, а й природно-ресурсного, демографічного, науково-технічного, рекреаційного, інформаційного та соціально-культурного потенціалу. Тобто, мова йде про всі складові соціально-економічного потенціалу, а також людський фактор та інституціональні зміни в системі економічних відносин при виборі пріоритетів переходу національного та регіональних господарських комплексів на модель сталого розвитку.

Курс «Сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі» викладається на другому курсі та є вибірковою дисципліною для студентів які зможуть у подальшому адаптувати свої знання та навички до сучасних умов ведення бізнесу та управління в умовах глобальних змін.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	-
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість годин	180	
Лекційні заняття	30 год.	-
Семінарські заняття	30 год	-
Практичні заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	120 год.	-

Консультації	Щосереди о 15:00 до 17:00 ZOOM: Ідентифікатор – 518 446 0073, пароль – 123456
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17232

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни формуються такі *програмні компетентності*:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність працювати у команді.

ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні компетентності (СК):

СК 09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

Формування цих компетентностей сприяє формуванню у студентів *програмних результатів навчання* (ПРН), визначених Стандартом вищої освіти України для бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженого наказом МОН України №729 від 24.05.2019 р., та узгоджених із матрицями 4-5 опису ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур».

Після опанування матеріалом навчальної дисципліни здобувачі здатні продемонструвати *результати навчання* (РН), визначені у ВМС «Сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі» (табл. 2.1), які з урахуванням співвідношень між РН і ПРН (табл. 2.2) у комплексі формують *програмні результати навчання* (ПРН), визначені ОП (табл. 2.3).

Таблиця 2.1 – Результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ВМС «Сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі»

Код*	Опис результату навчання (РН)**	Форми викладання та методи навчання	Форми та методи оцінювання***
1	2	3	4
1.1	Знати та розуміти визначення сталого розвитку, його цілі та значення для сучасного та майбутнього поколінь, а також роль окремих країн та спільнот	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, таблиці, схеми), кейс-стаді з індивідуалізацією ситуативної проблематики)	Бліц-опитування (БО), тестування (Т 1, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 1), ПЗ
1.2	Вміти аналізувати та оцінювати екологічні, економічні та соціальні аспекти сталого розвитку, визначати основні проблеми та виклики, пов'язані зі сталим розвитком.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, таблиці, схеми), кейс-стаді з індивідуалізацією ситуативної проблематики)	Бліц-опитування (БО), тестування (Т 1, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 1), ПЗ
1.3	Використовувати отримані знання для аналізу ситуацій, пов'язаних зі сталим розвитком, брати активну участь у екологічних та соціальних ініціативах, спрямованих на покращення сталого розвитку.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, таблиці, схеми), кейс-стаді з індивідуалізацією ситуативної проблематики)	Бліц-опитування (БО), тестування (Т 1, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 1), ПЗ
2.1	Знати та розуміти принципи зеленої економіки та вплив сталого розвитку на економічне зростання та добробут; впровадження практик кругової економіки та їх значення	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, таблиці, схеми), кейс-стаді з індивідуалізацією ситуативної проблематики)	Бліц-опитування (БО), тестування (Т 2, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 2), ПЗ
2.2	Вміти аналізувати вплив сталого розвитку на економіку, фінанси, менеджмент та бізнес; розробляти стратегії та плани для інтеграції принципів сталого розвитку в бізнес-моделі та процеси	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, таблиці, схеми), кейс-стаді з індивідуалізацією ситуативної проблематики)	Бліц-опитування (БО), тестування (Т 2, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 2), ПЗ
2.3	Здійснювати впровадження заходів з енергоефективності, екологічного менеджменту та соціальної відповідальності; здійснювати моніторинг та оцінку ефективності впроваджених сталих практик та програм	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, таблиці, схеми), кейс-стаді з індивідуалізацією ситуативної проблематики)	Бліц-опитування (БО), тестування (Т 2, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 2), ПЗ

* - перша цифра коду РН відповідає номеру змістового модуля, друга – це порядковий номер РН в межах змістового модуля

** - РН сформульовано на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes - Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку))

*** - умовні позначення щодо форм і методів оцінювання деталізовано у розділі 5

Таблиця 2 – Співвідношення результатів навчання ВМС «Сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі» із програмними результатами навчання ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур»:

Програмні результати навчання згідно ОП (ПРН)	Результати навчання дисципліни (код РН)					
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3
ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	+		+	+	+	
ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати		+		+		+
ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	+		+		+	+
ПРН 22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		+	+		+	+

Таблиця 2.3 – Програмні результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ВМС «Сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі»

Компетентності / результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання*
1	2	3
ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	Словесні (лекція, ілюстрація, пояснення), наочні (презентації, демонстрації, відео-уроки), частково- та проблемно-пошукові (самостійна робота, робота з підручником, контекстне навчання, кейс-стаді з індивідуалізацією ситуативної проблематики)	Бліц-опитування (БО), тестування (Т1, Т2, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 1, ПР 2), ППЗ
ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати		Бліц-опитування (БО), тестування (Т1, Т2, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 1, ПР 2), ППЗ
ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.		Бліц-опитування (БО), тестування (Т1, Т2, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 1, ПР 2), ППЗ
ПРН 22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		Бліц-опитування (БО), тестування (Т1, Т2, ПТ), виконання практичних завдань (ПР 1, ПР 2), ППЗ

* - методи навчання та оцінювання для формування ПРН є узагальненням на основі інформації, поданої відповідно у графах (3) і (4) табл. 2.1

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи сталого розвитку людства та його складові

Тема 1. Поняття сталого розвитку, економічна стійкість та соціальна справедливість.

Основи сталого розвитку: що таке сталий розвиток, які принципи лежать в основі сталого розвитку. Історія сталого розвитку: як і коли з'явилася концепція сталого розвитку, які важливі історичні події вплинули на розвиток цієї концепції. Складові сталого розвитку: економічна стійкість, соціальна справедливість та екологічна стійкість. Взаємозв'язок між економічною стійкістю та соціальною справедливістю: як економічна стійкість впливає на соціальну справедливість і навпаки, приклади успішного взаємозв'язку між цими двома складовими. Проблеми та виклики сталого розвитку: які основні проблеми стоять на шляху досягнення сталого розвитку та які виклики існують в контексті економічної стійкості та соціальної справедливості.

Тема 2. Використання природних ресурсів. Екологічна стійкість та кліматичні зміни.

Використання природних ресурсів: що таке природні ресурси та які їхні основні види (вода, повітря, мінерали, ґрунти, ліси, рибні ресурси тощо). Екологічна стійкість: що таке екологічна стійкість і як вона пов'язана зі сталим розвитком. Кліматичні зміни: що таке кліматичні зміни і які є їхні основні причини. Вплив діяльності людини на довкілля: як промисловість, сільське господарство, транспорт і інші галузі впливають на природні ресурси та клімат. Енергетичні ресурси і їх використання: які є відновлювальні та невідновлювальні джерела енергії та які є переваги та недоліки використання різних джерел енергії.

Тема 3. Інновації та технології для сталого розвитку. Сталий розвиток у міському середовищі.

Інновації для сталого розвитку: які новітні технології сприяють сталому розвитку. Технології для зменшення викидів: які технології допомагають зменшити викиди парникових газів і поліпшити якість повітря. Як працюють технології захоплення та зберігання вуглецю (CCS). Енергетичні інновації: які є відновлювальні джерела енергії та як їх впроваджують. Сталий транспорт: які інноваційні рішення сприяють розвитку сталого транспорту (електромобілі, громадський транспорт, велосипедна інфраструктура). Розумні міста: що таке розумне місто і які технології використовуються для його розвитку. Як інновації в міському середовищі можуть підвищити якість життя мешканців.

Змістовний модуль 2. Європейські виміри: сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі

Тема 4. Європейські політики сталого розвитку та міжнародне співробітництво. Сталий розвиток в економіці та фінансах.

Основні принципи та концепції Європейського зеленого курсу (European Green Deal). Ключові стратегії та програми ЄС які спрямовані на досягнення сталого розвитку. Стратегії та програми ЄС. Роль європейських інституцій. Міжнародне співробітництво: глобальні ініціативи та угоди, міжнародні проекти та партнерства. Питання сталого розвитку в економіці: зелена та кругова економіка. Сталий розвиток у фінансах: фінансування та інвестиції, зелений банкінг, фінансові ризики та можливості.

Тема 5. Корпоративна соціальна відповідальність. Інновації та технології для сталого розвитку.

Що таке корпоративна соціальна відповідальність (КСВ). Які є принципи та підходи до впровадження КСВ у компаніях. Як КСВ впливає на репутацію компанії, відносини з клієнтами та співробітниками. Які інструменти використовують компанії для реалізації КСВ (добровольчі програми, благодійність, екологічні ініціативи). Які стандарти та методології використовуються для звітності за КСВ. Технології для зменшення викидів парникових газів, очищення води та утилізації відходів. Відновлювальні джерела енергії та їх переваги. Що таке розумне місто і які технології використовуються для його розвитку.

Тема 6. Сталий розвиток у бізнесі. Енергетика та відновлювані джерела енергії.

Впровадження принципів сталого розвитку в стратегії та операційну діяльність компаній. Управління природними ресурсами в бізнесі. Стратегії які можна використовувати для зменшення відходів та підвищення ефективності використання ресурсів. Інноваційні рішення які можна застосувати для досягнення сталого розвитку у бізнесі. Новітні технології які можуть сприяти підвищенню екологічної та соціальної відповідальності компаній. Види відновлюваних джерел енергії (сонячна, вітрова, гідро-, біоенергетика). Переваги та недоліки використання відновлюваних джерел енергії. Технології та рішення що допомагають підвищити енергоефективність підприємств. Екологічні наслідки використання традиційних та відновлюваних джерел енергії.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	Назва теми*	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Основи сталого розвитку людства та його складові				
Лекція 1	Поняття сталого розвитку, економічна стійкість та соціальна справедливість	2		тиждень 1
Семінарське заняття 1	Дослідження впливу соціальної справедливості на досягнення цілей сталого розвитку. Приклади успішних програм та політик, спрямованих на забезпечення соціальної справедливості у різних країнах.	2		тиждень 1
Лекція 2	Поняття сталого розвитку, економічна стійкість та соціальна справедливість	2		тиждень 2
Семінарське заняття 2	Порівняння різних економічних моделей та їхнього впливу на сталий розвиток. Аналіз кейсів, що демонструють впровадження принципів економічної стійкості у бізнесі та державному секторі.	2		тиждень 2
Лекція 3	Використання природних ресурсів. Екологічна стійкість та кліматичні зміни	2		тиждень 3
Семінарське заняття 3	Аналіз методів ефективного використання та збереження водних ресурсів. Приклади успішних проектів з управління водними ресурсами у різних країнах.	2		тиждень 3
Лекція 4	Використання природних ресурсів. Екологічна стійкість та кліматичні зміни	2		тиждень 4
Семінарське заняття 4	Вивчення впливу кліматичних змін на біорізноманіття. Стратегії збереження екосистем та захисту видів, які під загрозою зникнення.	2		тиждень 4
Лекція 5	Використання природних ресурсів. Екологічна стійкість та кліматичні зміни	2		тиждень 5
Семінарське заняття 5	Оцінка основних факторів, які сприяють кліматичним змінам. Розробка та обговорення можливих заходів для зменшення впливу діяльності людини на клімат.	2		тиждень 5
Лекція 6	Інновації та технології для сталого розвитку. Сталий розвиток у міському середовищі	2		тиждень 6
Семінарське заняття 6	Аналіз технологій, які використовуються для створення розумних міст. Приклади успішних проектів розумних міст у різних країнах і їхній вплив на якість життя мешканців.	2		тиждень 6
Лекція 7	Інновації та технології для сталого розвитку. Сталий розвиток у міському середовищі	2		тиждень 7

Семінарське заняття 7	Обговорення сучасних інновацій, спрямованих на зменшення негативного впливу на довкілля. Вивчення кейсів, де технологічні інновації допомогли досягти екологічної стійкості.	2		тиждень 7
Лекція 8	Інновації та технології для сталого розвитку. Сталий розвиток у міському середовищі	2		тиждень 8
Семінарське заняття 8	Дослідження прикладів успішного залучення громадян до проектів сталого розвитку. Методи підвищення громадської активності та інформування щодо сталого розвитку у містах.	2		тиждень 8
Самостійна робота	Питання для самостійного опрацювання: Що таке сталий розвиток, і які його основні принципи. Як економічна стійкість впливає на сталий розвиток. Яка роль соціальної справедливості в контексті сталого розвитку. Як кліматичні зміни взаємопов'язані зі сталим розвитком. Які методи раціонального використання природних ресурсів сприяють сталому розвитку. Які глобальні цілі сталого розвитку встановлені ООН, і як вони досягаються на практиці.	60		протягом 1-8 навчальних тижнів
Змістовий модуль 2. Європейські виміри: сталий розвиток в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі				
Лекція 9	Європейські політики сталого розвитку та міжнародне співробітництво. Сталий розвиток в економіці та фінансах	2		тиждень 9
Семінарське заняття 9	Обговорення основних цілей Європейського зеленого курсу. Аналіз досягнень та викликів, з якими стикається ЄС у реалізації цієї стратегії.	2		тиждень 9
Лекція 10	Європейські політики сталого розвитку та міжнародне співробітництво. Сталий розвиток в економіці та фінансах	2		тиждень 10
Семінарське заняття 10	Дослідження екологічного, соціального та управлінського інвестування (ESG). Приклади успішного використання зеленого банкінгу та інших фінансових інструментів у Європі.	2		тиждень 10
Лекція 11	Корпоративна соціальна відповідальність. Інновації та технології для сталого розвитку	2		тиждень 11
Семінарське заняття 11	Аналіз прикладів компаній, що успішно впроваджують КСВ. Дослідження впливу КСВ на довіру клієнтів та партнерів.	2		тиждень 11
Лекція 12	Корпоративна соціальна відповідальність. Інновації та технології для сталого розвитку	2		тиждень 12
Семінарське заняття 12	Обговорення сучасних технологій, що сприяють зменшенню впливу на довкілля. Приклади успішних інноваційних проектів, впроваджених великими корпораціями.	2		тиждень 12
Лекція 13	Корпоративна соціальна відповідальність. Інновації та технології для сталого розвитку	2		тиждень 13

Семінарське заняття 13	Вивчення стандартів та методологій звітності за КСВ. Оцінка ефективності різних підходів до звітності за КСВ у різних галузях.	2		тиждень 13
Лекція 14	Сталий розвиток у бізнесі. Енергетика та відновлювані джерела енергії	2		тиждень 14
Семінарське заняття 14	Аналіз прикладів підприємств, які успішно впровадили відновлювані джерела енергії. Оцінка економічних, екологічних та соціальних вигод від використання відновлюваних джерел енергії.	2		тиждень 14
Лекція 15	Сталий розвиток у бізнесі. Енергетика та відновлювані джерела енергії	2		тиждень 15
Семінарське заняття 15	Дослідження ролі бізнесу у переході на відновлювані джерела енергії. Обговорення стратегій та заходів, які можуть сприяти енергетичній трансформації в корпоративному секторі.	2		тиждень 15
Самостійна робота	Питання для самостійного опрацювання: Що таке Європейський зелений курс, і які його основні цілі. Які європейські політики та стратегії спрямовані на підтримку сталого розвитку в економіці. Що таке екологічне, соціальне та управлінське інвестування (ESG), і як воно впливає на фінансовий сектор. Які інновації та технології використовуються в Європі для досягнення сталого розвитку в бізнесі та менеджменті. Які приклади успішних проектів сталого розвитку можна знайти серед європейських компаній. ☐ Як Європейський Союз співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями для досягнення цілей сталого розвитку?	60		протягом 9-15 навчальних тижнів
Разом		180		

* - деталізований перелік теоретичних питань та практичних завдань розміщено на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття / роботи	Вид контроль-ного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
На початку аудиторного заняття протягом семестру	Бліц-опитування (БО)	<u>Проміжний оглядовий зріз знань</u> за темами минулих лекцій і практичних занять (протягом 5-7 хвилин): самостійне опрацювання теоретичного (рівень «відтворення» та «розуміння») та практичного (рівень «застосування» та «створення») навчального матеріалу; формат - групові та	Передбачає надання повних відповідей і доповнень; спонукає здобувачів до систематичної самостійної роботи при підготовці до поточних занять; активізує абстрактне мислення із застосуванням методу	-

		індивідуальні завдання, обговорення та дискусія.	аналізу та синтезу; <i>не передбачає бального оцінювання.</i>	
Змістовий модуль 1				
Семинарське заняття 1-7	Практична робота 1 (ПР 1)	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 1.1, РН 1.3 за матеріалом тем 1-3 в межах ПР 1 передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність аналізувати екологічні, економічні та соціальні аспекти сталого розвитку; - виконувати оцінку впливу різних діяльностей на стійкість розвитку; - розробляти звіти за стандартами сталого розвитку; - проводити дослідження з метою вивчення впливу різних факторів на сталий розвиток. <p>Перелік індивідуальних завдань, методичні рекомендації та вимоги щодо виконання та оформлення ПР 1 розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	<p>Усі завдання ПР 1 оцінюються комплексно максимально у 20 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень – 0 балів (<i>не зараховано</i>); - достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 12-20 балів (<i>зараховано</i>). <p>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</p>	20
Самостійна робота	Реферат	<p>Перевірка рівня сформованості загально-теоретичної та суспільно-професійної складових РН 1.2 за результатами поглибленого засвоєння здобувачем матеріалу тем 1-3 та застосування інноваційних підходів та використання міжнародного досвіду для підтримки прийняття рішень у сфері управління сталим розвитком.</p> <p>Підготовка презентації з використанням програми PowerPoint під час самостійної роботи.</p>	<p>Реферат оцінюється комплексно максимально у 5 балів з урахуванням повноти, глибини та креативності аргументації щодо висвітлення проблематики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень – 0 балів (<i>не зараховано</i>); - достатній (базовий) рівень – 3-4 бали (<i>зараховано</i>); - високий (факультативний) рівень – 5 балів (<i>зараховано</i>). <p>Оформлений реферат здобувач завантажує під власним акаунтом у профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	5
Лекція 8	Тестування за змістовим модулем 1 (Т 1)	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 1.1-1.3 за матеріалом тем 1-3.</p> <p>Питання для підготовки:</p> <p>Що таке сталий розвиток, і які його основні принципи. Які є основні складові сталого розвитку, і як вони взаємопов'язані. Як економічна стійкість впливає на</p>	<p>Тестові питання оцінюються: <i>правильно/неправильно</i>.</p> <p>Кількість рівнозначних питань – 10.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5:</p>	5

		<p>сталий розвиток суспільства. Яка роль соціальної справедливості в досягненні сталого розвитку. Які основні виклики постають перед людством на шляху до сталого розвитку. Як кліматичні зміни впливають на сталий розвиток та екологічну стійкість. Які методи раціонального використання природних ресурсів сприяють сталому розвитку. Яка роль міжнародних організацій у просуванні цілей сталого розвитку. Які є приклади успішного впровадження принципів сталого розвитку у різних країнах.</p>	<p>– незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів. Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	
Змістовий модуль 2				
Семінарське заняття 8-15	Практична робота 2 (ПР 2)	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 2.1, РН 2.2 за матеріалом тем 4-6. Повністю виконана практична робота ПР 2 передбачає: - оцінку впливу бізнес-рішень на екологічні та соціальні показники; - оцінку ризиків та можливостей для інвестицій у сталий розвиток; - розробку програм корпоративної соціальної відповідальності та моніторинг їхньої ефективності; - розробку практик зеленої економіки в різних секторах економіки. Опрацювання таких питань: Які інструменти використовує Європейський Союз для моніторингу та оцінки ефективності впровадження політик сталого розвитку. Як Європейський зелений курс впливає на конкурентоспроможність європейських підприємств. Які існують фінансові стимули для компаній, що впроваджують принципи сталого розвитку в Європі.</p>	<p>Усі завдання ПР 2 оцінюються комплексно максимально у 20 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 12-20 балів (зараховано). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</p>	20
Самостійна робота	Реферат	<p>Перевірка рівня сформованості загально-теоретичної та суспільно-професійної складових РН 2.3 за результатами поглибленого засвоєння здобувачем матеріалу тем 4-6 та підготовка презентації з використанням програми PowerPoint під час самостійної роботи.</p>	<p>Реферат оцінюється комплексно максимально у 5 балів з урахуванням повноти, глибини та креативності аргументації щодо висвітлення проблематики: – незадовільний рівень –</p>	5

			<p>0 балів (не зараховано); - достатній (базовий) рівень – 3-4 бали (зараховано); - високий (факультативний) рівень – 5 балів (зараховано). Оформлений реферат здобувач завантажує під власним акаунтом у профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	
Лекція 15	Тестування за змістовим модулем 2 (Т 2)	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 2.1-2.3 за матеріалом тем 4-5. Питання для підготовки: Яка роль малих та середніх підприємств (МСП) у досягненні цілей сталого розвитку в Європі. Які виклики та можливості виникають у процесі переходу на кругову економіку в Європейському Союзі. Як європейські компанії впроваджують інноваційні технології для зменшення екологічного впливу своєї діяльності. Які приклади успішного міжнародного співробітництва з питань сталого розвитку можна знайти в Європі.</p>	<p>Тестові питання оцінюються: <i>правильно/неправильно</i>. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів. Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	5
Усього за поточний контроль	6			60

Семестровий (підсумковий) контроль				
залік	Теоретичне завдання : Тестування (ПТ)	<p><i>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН 1, ПРН 16, ПРН 21, ПРН 22 здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни (розділ 3).</i></p> <p>Теоретичне завдання представлено у форматі комплексного тесту, до якого включено 30 рівнозначних тестових питань з тем усіх змістових модулів. Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей).</p> <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються: <i>правильно/неправильно.</i></p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 6-10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень: 0-4 – 0 балів (<i>не зараховано</i>); - достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 13-30 – 6, 7, 8, 9, 10 балів (<i>зараховано</i>): 13-16 – 6 балів; 17-20 – 7 балів; 21-24 – 8 балів; 25-27 – 9 балів; 28-30 – 10 балів. <p><i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	10
	Практичне завдання: Індивідуальне практичне завдання (ПЗ)	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН 1, ПРН 16, ПРН 21, ПРН 22 здійснюється через виконання індивідуального практичного завдання (ПЗ). Практичні завдання сформульовані за темами:</p> <p>Впровадження кругової економіки у бізнес-моделі: дослідження принципів та методів впровадження кругової економіки;</p> <p>Екологічне, соціальне та управлінське інвестування (ESG): вивчення критеріїв ESG та їх застосування у фінансовому плануванні.</p> <p>Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) та її вплив на конкурентоспроможність: аналіз стратегій КСВ у різних компаніях.</p> <p>Перелік індивідуальних завдань, методичні рекомендації та вимоги щодо виконання та оформлення ПЗ розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	<p>Оцінювання виконаного ПЗ є комплексним. Підсумкова бальна оцінка складається з двох частин: (1) правильності теоретичного та методичного підходу щодо вирішення поставлених задач; (2) якості відповідей на запитання щодо змісту виконаної роботи.</p> <p>Захист ПЗ можливий у двох форматах – індивідуально викладачеві (базовий рівень) та прилюдна презентація (високий рівень). Здобувач має право вибрати формат захисту.</p> <p>При виборі здобувачем індивідуального формату захисту, ПЗ максимально оцінюється у 24 бали, прилюдного захисту – до 30 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень – 0 балів (<i>не зараховано</i>); - базовий рівень (60% - 85% від максимального балу) – 18-26 бали (<i>зараховано</i>); високий рівень (86% - 100% від максимального балу) – 27-30 балів (<i>зараховано</i>). 	30
Усього за семестровий (підсумковий) контроль			40	

*Засоби діагностики рівня досягнення результатів навчання дисципліни та критерії оцінювання контрольних заходів.

Процедура оцінювання реферату. Мета реферату полягає в розвитку навичок здобувача щодо самостійного творчого мислення, письмового послідовного викладу власних думок на задану проблематику та застосування набутих знань і отриманих висновків для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців. Робота над текстом реферату виконується здобувачем під час самостійної роботи. Реферат оформлюється окремим текстовим файлом, здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle та після позитивного відгуку викладача захищається у передбачений спосіб (на контактному аудиторному занятті та/або на консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то реферат з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Захист може проводитися у форматі доповіді-презентації перед аудиторією, яка є однією із форм представлення результатів самостійної роботи студента та передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей.

Бальне оцінювання реферату передбачає два рівня складності – базовий (достатній) і факультативний (високий) рівні, які оцінюються у різні бали. Здобувачеві пропонується на вибір завдання першого або другого рівня складності та після позитивного відгуку або одразу зараховується у його присутності під час аудиторного заняття або на консультації (або в інший час, але обов'язковою є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач») – це *базовий рівень складності* (оцінюється у 3-4 бали), або здобувачем додатково готується презентація для прилюдної доповіді під час аудиторного заняття (до 5-10 хвилин), за що нараховуються додаткові бали (1 бал), – це *високий рівень складності* (складається із балами для базового рівня – разом до 5 балів). У разі дистанційного навчання, захист реферату відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання Реферату.

Базовий рівень складності:

4 бали – реферат виконано із дотриманням принципів академічної доброчесності та здано на перевірку своєчасно; ідея та концепція релевантні заданому проблемному питанню; проблемне питання розкрито змістовно та по суті; автор реферату чітко формулює думки, стилістично та орфографічно грамотно їх письмово викладає; використовує та структурує набуту з різних джерел інформацію, коректно виділяє причинно-наслідкові зв'язки; аргументує доводи, ілюструючи їх переконливими та конкретними прикладами, та узагальнює їх у своїх висновках відповідно до дослідженої проблематики;

3 бали – реферат виконано із дотриманням принципів академічної доброчесності та здано на перевірку своєчасно; автор розкриває проблематику, достатньо повно, загалом ґрунтовно висвітлює тему, але наведені доводи та аргументи не підкріплені конкретними прикладами; здобувач володіє знаннями матеріалу з предметної області на достатньому рівні вимог, але було допущено незначні неточності в поясненні

термінів; у висновках відсутня виразна особистісна позиція щодо дослідженої проблематики; мають місце окремі стилістичні та орфографічні помилки;

0 балів – реферат виконано не самостійно або у тексті переважають фрагменти з інших джерел, які включено з порушенням принципів академічної доброчесності; реферат здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; тему висвітлено поверхнево, невміння автора пов'язати предмет обговорення із сучасністю, застосування просторового викладу міркувань без підкріплення фактичним матеріалом або відсутня самостійність суджень; основна думка/теза явно не простежується або є незавершеною чи незв'язною; наведені доводи, аргументи та приклади не корелюють з проблематикою і висновками або загалом не відповідають запропонованій темі реферату; мають місце суттєві вади в оформленні тексту, стилістика тексту не простежується, наявні численні орфографічні помилки.

Високий рівень складності – додаткові бали за прилюдну доповідь-презентацію:

1 бал – захист супроводжується слайдами-презентацією, презентацію структуровано за основними тезами, аргументами та висновками; доповідь логічна і змістовна, синхронізована з демонстрацією слайдів презентації, проголошена вільно; продемонстровано володіння основним і додатковим матеріалом дисципліни, фаховою термінологією, доповідач демонструє креативність та системність знань; під час доповіді демонструються ораторські навички, відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, повні, аргументовані й особистісні, зокрема здобувач наводить ілюстративні приклади у контексті тематики реферату;

Тестування. Поточне та підсумкове оцінювання теоретичних завдань здійснюється у формі тестування з використанням платформи дистанційного навчання СЕЗН ЗНУ Moodle відповідно до календарного графіку поточних і підсумкового контролів. Проходження тестів відбувається після ідентифікації здобувача через його персональний аккаунт на сторінці дисципліни при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції за умови дистанційної присутності викладача та передбачає обмежену у часі відповідь на теоретичні питання – 2 хвилини на один тест: для поточних контролів (Тести 1-2) – до 20 хвилин, як правило, або під час лекційного заняття перед завершенням поточного змістового модуля, або під час консультації за встановленим графіком; для комплексного підсумкового тесту – до 60 хвилин під час контактного аудиторного заняття на останньому тижні навчального семестру та/або на консультації за складеним розкладом.

Практична частина курсу містить три практичні роботи *ПР 1, ПР 2*. Оцінюванню підлягає виконання здобувачами індивідуальних завдань в межах кожної практичної роботи, тематику і зміст яких узгоджено з темами лекцій, під час аудиторних практичних занять і поза аудиторної самостійної роботи.

Кожне завдання виконується послідовно по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля, оформлюється у вигляді файлів MS Word і здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в

СЕЗН ЗНУ Moodle та після позитивного відгуку викладача захищається викладачеві у передбачений спосіб (на практичному занятті та/або консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Обов'язковою умовою зарахування практичної роботи є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач». У разі дистанційного навчання, захист робіт відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання завдань Практичних робіт (ПР1 - ПР2):

19-20 балів – роботу виконано самостійно та правильно у повному обсязі; чітка відповідність завдання темі практичної роботи; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; здобувач на високому рівні демонструє знання програмного матеріалу, відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні та аргументовані, наявні змістовні висновки та ілюстративні приклади;

15-18 балів – майже повна відповідність, незначні відхилення від тематики або пропуски окремих елементів або наявність незначних помилок; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті роботи в цілому повні з незначними недоліками, є потреба у незначних доповненнях;

12-14 балів – добра відповідність тематиці але є суттєві відхилення в окремих компонентах та недостатньо аргументовані висновки; роботу здано на перевірку не своєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; робота оформлена в межах вимог, але її зміст не достатньо структуровано; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні, містять помилки у вживанні спеціальної термінології;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності, зокрема виконано інший варіант завдання, та/або не в повному обсязі; наявні численні змістовні помилки або відсутність логічної структури; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Бальна система стимулювання поза аудиторної навчально-наукової активності здобувачів – це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування здобувачів до планомірної, систематичної роботи з поглибленого опанування теоретичним матеріалом і стимулювання їх до творчого підходу та креативного мислення під час розв'язання практичних завдань, які передбачено цією дисципліною.

Поза аудиторна навчально-наукова активність здобувача є однією із форм самоосвіти (неформальна/інформальна) при формуванні результатів навчання цієї

дисципліни (див. табл. 2.1) та має бути підтверджена відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Зміст поза аудиторних навчально-наукових активностей, за які можуть нараховуватися додаткові (заохочувальні) бали, *повинні корелювати з результатами навчання дисципліни* (див. табл. 2.1), зокрема за такі підтверджені види діяльності: участь у студентських олімпіадах; представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача на студентських конкурсах, конференціях; наявність власних розробок і підготовленої роботи та презентації в частині науково-дослідних та прикладних досліджень, які проводяться викладачем навчальної дисципліни та відповідають її спрямуванню; участь у програмах здобуття неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси, розміщені на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо – за наявності відповідних сертифікатів); інші види та форми активностей у контексті змісту та РН дисципліни.

Якщо результати навчання (знання й уміння), отримані здобувачем під час самоосвіти, відповідають повністю або частково корелюють (неповні, схожі, але зі спорідненої галузі знань тощо) із РН дисципліни, які перевіряються поточними контролюями певного змістового модуля (див. графу (4) табл. 2.1), викладач має право оцінити їх при складанні здобувачем з урахуванням цих додаткових балів, але не перевищуючи максимальний бал за цей поточний контроль відповідно до критеріїв оцінювання. Отримані додаткові бали додаються *понад тих балів*, які здобувач може отримати, виконавши всі обов'язкові види робіт і склавши усі поточні контролюї, – ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, **НАПОЛЕГЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО** здобувачеві скористатися цією нагодою та підвищити свій загальний бал (*максимально до 10 балів*), отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів.

Процедура оцінювання індивідуального практичного завдання.

ІПЗ є Практикумом, завдання в якому індивідуалізовані для кожного здобувача у вигляді тем із кожного змістового модуля. Кожний здобувач повинен узгодити номер власного варіанту індивідуального завдання практикуму з викладачем. Після чого вибрати (користуючись таблицею варіантів) свій варіант. ІПЗ виконується здобувачем під час самостійної роботи за консультаційної підтримки викладача. Після розгляду кожної теми теоретичного матеріалу здобувачам пропонується перелік питань до вивченої теми, які надалі увійдуть до теоретичних питань з тестового випробування. Якщо студент без труднощів відповідає на всі теоретичні питання, можна переходити до виконання індивідуального завдання практикуму за цією темою. Інакше необхідне додаткове звернення до підручників, конспекту лекції тощо. За результатами виконання і захисту робіт здобувач одержує бальну оцінку за Практикум з даного змістового модуля, яка накопичується загальним підсумком. Практикум оформлюються у вигляді файлу MS Word, здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle та після позитивного відгуку викладача захищається у передбачений спосіб (на останньому/передостанньому

контактному аудиторному занятті та/або на консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Захист ІПЗ може проводитися у форматі доповіді з презентацією перед аудиторією.

Бальне оцінювання ІПЗ передбачає два рівня складності – базовий (достатній) і високий (факультативний) рівні, які оцінюються у різні бали. Здобувачеві пропонується на вибір завдання першого або другого рівня складності та після позитивного відгуку або одразу зараховується у його присутності під час аудиторного заняття або на консультації (або в інший час, але обов'язковою є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач») – це базовий рівень складності (оцінюється у 18-26 балів), або студентом додатково готується презентація для прилюдного представлення отриманих результатів вирішення ситуаційних завдань Практикуму під час аудиторного заняття (до 10-15 хвилин), за що нараховуються додаткові бали (від 1 до 4 балів), – це високий рівень складності (складається із балами для базового рівня – разом до 30 балів). У разі дистанційного навчання, захист ІПЗ відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання індивідуального практичного завдання.

Базовий рівень складності:

Бальне оцінювання звіту з ІПЗ та відповідей здобувача щодо його виконання враховує диференційований рівень розуміння (РР) ним опанованого навчального матеріалу на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes – Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку)), що дозволяє релевантно оцінити рівень сформованості практичної складової програмних результатів навчання (рекомендація МОНУ, лист №1/9-344 від 24.06.2020, <https://surl.li/uldlbv>):

– РР 1: «не знати / не розуміти / частково впоратися із завданням» – 0 балів (не зараховано);

– РР 2: «назвати / розпізнати / виконати дії» та РР 3: «виконати послідовність дій / описувати» – 18-20 балів (зараховано);

– РР 4: «порівняти / показати зв'язки / обґрунтувати / аналізувати» – 21-23 бали (зараховано);

– РР 5: «теоретизувати / генерувати гіпотези / абстрагувати / створювати / формулювати» – 24-26 балів (зараховано).

24-26 балів – ІПЗ виконано самостійно; завдання містить усі необхідні компоненти та відповідає вимогам, визначеним викладачем; здобувач демонструє всебічне системне і глибоке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни, вміння використовувати їх для вирішення як типових, так і нетипових практичних ситуацій; глибокий, повний та якісний аналіз з наданої теми; звіт з ІПЗ здано на перевірку своєчасно, має логічну структуру, оформлений охайно;

21-23 бали – ІІЗ виконано самостійно; здобувач володіє знанням матеріалу у межах лекційного курсу; здобувач демонструє вміння застосовувати необхідні методи, методиками та інструменти, передбачені програмою при вирішенні типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок; змістовні висновки релевантні результатам розрахунків, але не повні або сформульовані не завжди коректно; звіт з ІІЗ здано на перевірку своєчасно, має переважно логічну структуру, оформлення має несуттєві зауваження;

18-20 балів – ІІЗ виконано самостійно; завдання Практикуму виконано формально, наявні поодинокі суттєві, але не критичні помилки; сформульовані висновки змістовні, але неповні та/або некоректні; звіт з ІІЗ здано на перевірку не своєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру, оформлений в межах вимог, але має виражений компілятивний характер;

0 балів – ІІЗ не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності, зокрема виконано інший варіант Практикуму, та/або не в повному обсязі; здобувач не володіє понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни, про що свідчать принципові помилки під час їх використання; звіт з ІІЗ здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; мають місце суттєві вади в оформленні звіту, відсутня логічна послідовність у викладені матеріалу, змістовні висновки поверхневі або відсутні.

Підвищений рівень складності – додаткові бали за прилюдний захист звіту з ІІЗ:

3-4 бали – захист супроводжується слайдами-презентацією, презентацію структуровано за етапами вирішення завдань Практикуму; доповідь логічна і змістовна, синхронізована з демонстрацією слайдів презентації, проголошена вільно; продемонстровано володіння основним і додатковим матеріалом дисципліни; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, повні, правильні й аргументовані, зокрема здобувач наводить ілюстративні приклади у контексті вирішення проблематики;

1-2 бали – захист супроводжується слайдами-презентацією, презентацію структуровано, але добір інформаційних матеріалів не завжди обґрунтований та/або контекстний; доповідь логічна та змістовна, проголошена переважно вільно; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, в цілому правильні й аргументовані, але не виходять за межі основного матеріалу дисципліни.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку, що передбачає оцінювання виконаних завдань усіх контрольних заходів впродовж семестру. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від максимальних балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів. Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контролю з усіх змістових модулів (з урахуванням

додаткових балів за навчально-наукову активність), комплексний підсумковий тест та індивідуальне практичне завдання і не може перевищувати **100 балів**.

Залік отримують ті здобувачі, яким на встановлену дату проведення семестрового контролю з даної дисципліни зараховано всі поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів, а також які отримали позитивні результати з комплексного підсумкового тесту та захистили на позитивну оцінку індивідуальне практичне завдання. Інакше, здобувач ліквідує існуючу поточну заборгованість на консультаціях, добирає за це відповідні бали з урахуванням встановлених критеріїв оцінювання, після чого йому виставляється залік та фіксується загальна семестрова бальна оцінка з цієї дисципліни за описаними вище правилами.

Бальна оцінка переводиться у **національну** шкалу та шкалу **ECTS**.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти. Підручник / Якименко І.Л., Петрашко Л.П., Димань Т.М., Салавор О.М., Шаповалов Є.Б., Галабурда М.А., Ничик О.В., Мартинюк О.В. К.: НУХТ. 2022. 337 с.
2. Гринів Л.С., Кічурчак М.В. Національна економіка України: Навч. посібн. Львів, ЛНУ ім. І. Франка. 2020. 464 с.
3. Васюткіна Н.В. Управління сталим розвитком підприємств: теоретико-методологічний аспект. Монографія. Київ: Видавництво Ліра-К. 2014. 334 с.
4. Стратегія сталого розвитку: Підручник / Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Ракоїд О.О. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. К.: ВЦ НУБІПУ. 2018. 446 с.
5. Боголюбов В.М. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. – К.: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.
6. Паршин Ю.І., Паршина О.А. Економічний аналіз об'єктів критичних інфраструктур: навчальний посібник. Дніпро: УМСФ, 2024. 181 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/6389>
7. Паршина О.А., Паршин Ю.І., Косарев В.М. Інформаційні системи і технології в управлінні об'єктами критичних інфраструктур: Навчальний посібник. Дніпро: УМСФ, 2024. 260 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/6512>
8. Голомб В.В., Паршин Ю.І., Голомб В.В. Роль процесів цифровізації економіки в досягненні цілей сталого розвитку. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю молодих учених та здобувачів вищої освіти «Актуальні питання суспільства у сферах екологічної та цивільної безпеки, енергозбереження, менеджменту та економіки», (16-18 жовтня 2024). Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. С. 315–317. URL: https://www.znu.edu.ua/ii_znu/nauka/2024/aktualni-pytannya/zbirnyk_24.pdf
9. Strategic plan for 2021-2024. URL: <https://horizon-europe.org.ua/en/strategic-plan/#:~:text=Horizon%20Europe%20aims%20to%20expedite,EU%20climate%20neutrality%20by%202050.>
10. Sustainable Development Goals. The United Nations 2030 Agenda includes 17 Sustainable Development Goals (SDGs). URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/sustainable-development-goals_en

Інформаційні ресурси

1. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року: Проект Закону України від 07.08.2018 № 9015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
2. Господарський кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР),

2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144). Документ 436-IV, чинний, поточна редакція – Редакція від 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

3. Офіс Президента України: офіційний веб-сайт. URL: www.president.gov.ua

4. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua

5. Кабінет Міністрів України: офіційний веб-сайт. URL: www.kmu.gov.ua

6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: офіційний веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua

7. Мультимедійний репозиторій кафедри ІЕПФ «Cyber Cloud» // Інформаційний простір економіко-управлінської освіти ІННІ ім. Ю.М. Потебні ЗНУ: веб-сайт. URL: https://znuierpf.com.ua/?page_id=2460.

8. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

У режимі очного навчання заняття відбуваються в аудиторії згідно розкладу занять, у режимі дистанційного навчання - у форматі онлайн-конференції з використанням платформи Zoom - посилання на Zoom-конференцію видається на початку семестру. Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Разом з тим, інтерактивний характер викладання дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle.

Політика академічної доброчесності

Кожний здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До здобувачів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ). Під час виконання семестрових підсумкових контрольних заходів здобувач може користуватися лише переліком матеріалів, дозволених викладачем, що веде заняття з навчальної дисципліни. Використання інших матеріалів та інформаційних засобів (сторонні друковані матеріали, інтернет, мобільний телефон, планшет, смарт-годинник, додаткові вкладки браузера на комп'ютері (у разі комп'ютерного тестування) тощо) є порушенням Кодексу академічної доброчесності ЗНУ й дає підстави відсторонити цього здобувача від виконання підсумкового контролю та оцінити результати складання семестрового підсумкового контролю в нуль балів.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них та із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами є платформа СЕЗН ЗНУ Moodle. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на «штатні» запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу parshin22@ukr.net або azazmarina17@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи; електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н.р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі та викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Порядок перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни або її окремого компонента (змістовий модуль, поточний контроль тощо) можливо за умов підтвердження участі здобувача в неформальній/інформальній освіті (онлайн курси навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, участь у кейс-чемпіонатах, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, та регулюється Положенням ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція): <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович.**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua.

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>.

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>.

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.